

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/599,Wedrowka-historyczna-Sladami-stoczniowcow-Grudzien-70-w-ramach-Historycznego-Klu.html>
12.04.2026, 01:01

Wędrówka historyczna „Śladami stoczniowców. Grudzień '70” w ramach Historycznego Klubu Turystycznego - Gdańsk, 17 grudnia 2004 r.

Dnia 17 grudnia 2004 r. w ramach Historycznego Klubu Turystycznego odbyła się pierwsza wędrówka historyczna – „Śladami stoczniowców. Grudzień '70”. Pod opieką Sylwii Bykowskiej oraz w towarzystwie Adama Gotnera i Arkadiusza Rybickiego – świadków wydarzeń – klubowicze podążyli śladami demonstrantów sprzed 34 lat.

Wycieczka ruszyła spod historycznej bramy nr 2 Stoczni Gdańskiej, gdzie zaczął się protest robotniczy, który przeszedł do historii jako „Grudzień '70”. Sylwia Bykowska przypomniała sytuację społeczno-polityczną lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych. Przedstawiła również tło historyczne kryzysu grudniowego. Spod pomnika Poległych Stoczniowców, pod którym młodzież złożyła kwiaty, grupa przeszła w kierunku gmachu byłego Komitetu Wojewódzkiego PZPR. Przed budynkiem I Liceum Ogólnokształcącego Arkadiusz Rybicki wspominał, jak będąc 17-letnim uczniem przyłączył się do demonstrujących stoczniowców. Podążając śladami stoczniowców klubowicze mieli niepowtarzalną okazję wysłuchać - opartego na ówczesnej topografii terenu - opisu wypadków „z pierwszej ręki”. Przeżyciem Adama Gotnera z „gdańskich” walk demonstrantów z siłami porządku publicznego PRL był opis rozbijania wystaw sklepowych przez funkcjonariuszy MO.

Kolejnym etapem spotkania była pogadanka w sali gmachu Rady Miasta, podczas której uczniowie zadawali pytania świadkom historii. Jednym z zagadnień, które najbardziej ciekawiło młodzież był wpływ „Grudnia '70” na jego uczestników.

Dalej grupa udała się pod pomnik Ofiar Grudnia '70, mieszczący się w pobliżu przystanku kolejki SKM Gdynia Stocznia. Tutaj młodzież wysłuchała relacji Adama Gotnera, którego 17 grudnia przeszły sześć kul z karabinu maszynowego. Taka bowiem była odpowiedź władzy określającej się mianem „robotniczej” na podjętą przez stoczniowców próbę obrony swojej godności.

W drugiej części spotkania, która odbyła się w bibliotece OBEP IPN w Gdyni, dr Janusz Marszałec opowiedział młodzieży o tym, co znalazł na temat „Grudnia” w archiwum gdańskiej bezpieki. W ramach akcji „Jesień '70” funkcjonariusze SB zbierali dane osób podejrzewanych o „antypaństwową działalność”, którą była pamięć o „Grudniu” i jego ofiarach. Masowo planowali i stosowali represje wobec środowisk robotniczych i ich rodzin. Celem ataków byli przede wszystkim przywódcy oraz czynni uczestnicy wydarzeń grudniowych.